

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในขอบข่ายของเนื้อหา และหลักการบริหารงานบทบาทวิชาการอย่างลึกซึ้งในขอบข่ายงานวิชาการ เช่น หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายใน การวัดผลประเมินผลการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่จะบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ เพราะจะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน นักเรียนให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษา นอกจากนี้แล้วผู้ที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษาของชาติ ก็คือครู ซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องนำนโยบายมาปฏิบัติโดยตรง เป็นผู้ที่เห็นถึงความสามารถของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมากที่สุด (ฉัตรสุดา อมรชาติ, 2558, หน้า 2) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์ภรณ์ เตียวเจริญ (2555, หน้า 16) งานวิชาการจึงเป็นงานหลัก และมีความสำคัญอย่างยิ่งที่เป็นตัวกำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดความสับสน

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องปฏิบัติงานดังนี้ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 4) พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ 6) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 9) ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ 10) แสวงหาและให้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 11) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ 12) สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ (คุรุสภา, 2556, หน้า 6) ผลวิจัยการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับนานาชาติ พ.ศ. 2554 (TIMSS 2011) พบว่าระดับคะแนนของนักเรียนไทยอยู่ในระดับไม่น่าพึงพอใจ เนื่องจากครูไทยขาดความมั่นใจและความพร้อมในการเตรียมการสอนอยู่ในระดับต่ำ (ปรีชาญ เดชศรี, 2555, เว็บไซต์)

นอกจากนี้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ประจำปีงบประมาณ 2554 โดยภาพรวมทั้งประเทศ สรุปได้ว่า สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,295 แห่งไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2555, เว็บไซต์) และจากรายงานผลสัมฤทธิ์นักเรียนปีการศึกษา 2558 - 2560 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-net) ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2555 - 2558 มีคะแนนเฉลี่ยทุกวิชาต่ำกว่าร้อยละ 50 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดี (O-net) ข้างต้น ของโรงเรียนทุกสังกัดชี้ให้เห็นถึงปัญหาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่ง ชินภัทร ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวในการประชุมวิชาการในประเด็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถึงกรณีที่ผลสรุปคะแนนเฉลี่ยทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน เพราะการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการยังไม่ได้รับการแก้ไข ขณะเดียวกันมีช่องว่างระหว่างฝ่ายจัดทำหลักสูตร ฝ่ายจัดการเรียนการสอนและฝ่ายวัดผลประเมินผลที่ไม่สอดคล้องกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน, 2552, เว็บไซต์) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่าปัญหาที่ทำให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายจากข้อมูลดังนี้ บทบาทการพัฒนาหลักสูตร (ธีระพร อายุวัฒน์, 2552, หน้า 10) การทำหลักสูตรส่วนใหญ่คัดลอกไม่ได้สร้างจากบริบทของสถานศึกษา (พนัส ด้วงเอก, 2555, หน้า 168) ครูบรรจุใหม่อาจยังไม่ได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร (กรทิพย์ ศกุนตานุรักษ์, 2554, หน้า 114) บทบาทการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการสื่อสารเพื่อการศึกษา ครูขาดบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีภาระงานอื่นมาก (ธีระพร อายุวัฒน์, 2552, หน้า 10) การจัดการเรียนการสอนไม่ตรงหลักสูตร (กรทิพย์ ศกุนตานุรักษ์, 2554, หน้า 114) บทบาท การวัดผลและประเมินผล ได้แก่ สถานศึกษาขาดการกำกับติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (พนัส ด้วงเอก, 2555, หน้า 168) และบทบาทการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร และครูขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (เสนห์ คำมณี, 2553, หน้า 137 - 138)

จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและปัญหาการบริหารงานวิชาการ จะเห็นได้ว่างานวิชาการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษาทั้งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน บุคลากรในการจัดการศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการจัดการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำถามการวิจัย หรือประเด็นการวิจัย

1. บทบาทการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนางานวิชาการตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 หน่วยในการศึกษา คือ ครูวิชาการหรือหัวหน้างานวิชาการ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 หน่วยในการศึกษา คือ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์บทบาทงานวิชาการ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 ท่าน โดยใช้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยดูจากผลการทดสอบการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary nation education test: O-net) สูงกว่าระดับประเทศ ในปีการศึกษา 2559 - 2560 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 รวมเป็นจำนวน 5 ท่าน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการหรือครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 181 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือครูวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือครูวิชาการ โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (อ้างถึงใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2543, หน้า 167) ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 123 คน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์บทบาทงานวิชาการ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 ท่าน โดยใช้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงโดยดูจากผลการทดสอบการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary nation education test : O-net) สูงกว่าระดับประเทศ ในปีการศึกษา 2559 - 2560 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 5 ท่าน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ องค์ประกอบของบทบาทผู้นำทางวิชาการ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทผู้นำทางวิชาการ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นตัวแปรที่ต้องการศึกษา ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาของ เชลเบิร์ด (Thelbert) (อ้างถึงใน นริศรา นัมคณิศรณ, 2556, หน้า 9) ; วิลเลียม (William) (อ้างถึงใน นริศรา นัมคณิศรณ, 2556, หน้า 9) ; เดรก และ โร (Drake & Roe) (อ้างถึงใน อูราภรณ์ ภูนาเอก, 2554, หน้า 8) ; แบสส์ และ สโตกิลล์ (Bass & Stogdill, 1990, p.237) และ ยูคัล (Yukl, 1989, p.176)

จึงตั้งเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษามือองค์ประกอบ 4 บทบาท คือ 1) บทบาททางความรู้และความคิดรวบยอด 2) บทบาทบทบาทการจัดการที่ดีและความคิดสร้างสรรค์ 3) บทบาทบทบาทการศึกษาและการสอน และ 4) บทบาทบทบาทมนุษยสัมพันธ์

2. องค์ประกอบบทบาทผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดนักวิชาการไทย

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดนักวิชาการไทย ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 53) ; กิติมา ปรีดีดิถ (2545, หน้า 155) ; จักรพงษ์ ถาบุตร (2547, หน้า 32 - 34) ; ประเสริฐ iewiczรี และคณะ (2548, หน้า 191) ; สิริภานี วสุภัทร (2551, หน้า 54 - 55) ตั้งเคราะห์องค์ประกอบผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดนักวิชาการไทยมีองค์ประกอบ 6 บทบาท คือ 1) บทบาทการวางแผน 2) บทบาทการบริหารจัดการ 3) บทบาทสมรรถนะผู้นำทางวิชาการ 4) บทบาทมนุษยสัมพันธ์ 5) บทบาทการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และ 6) บทบาทการนิเทศ

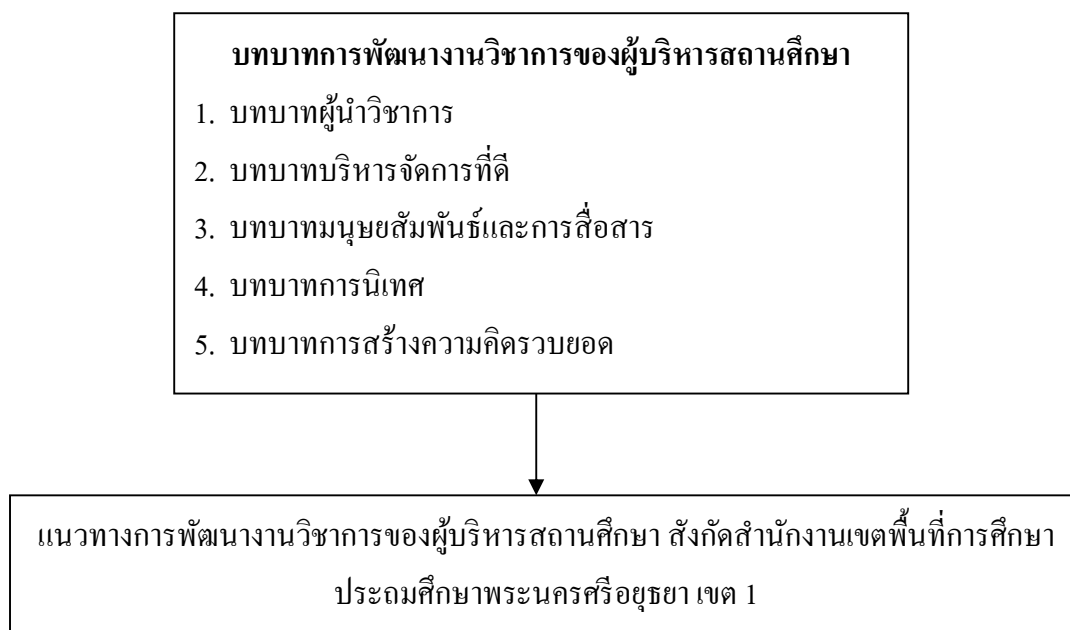
3. องค์ประกอบผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดนักวิชาการต่างประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดนักวิชาการต่างประเทศ ได้แก่ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, pp.221 - 224) ; เดวิส และโทมัส (Davis & Thomas, 1989, p.40) ; เฮค และคณะ (Heck, et al., 1990, p.95) ; วินเทอร์ และสวินนี (Winter & Sweeney, 1994) (อ้างถึงใน เฉลิมพล ประเสริฐสังข์, 2561, เว็บไซต์) เชลล์ (Chell, 2001, p.9) และ กลิกแมน (Glickman, 1990, p.11) ตั้งเคราะห์องค์ประกอบผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดนักวิชาการต่างประเทศ มีองค์ประกอบ 7 บทบาท คือ 1) บทบาทการวางแผน 2) บทบาทสมรรถนะผู้นำทางวิชาการ 3) บทบาทมนุษยสัมพันธ์ 4) บทบาทการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 5) บทบาทการจัดการเรียนรู้ 6) บทบาทการสื่อสาร และ 7) บทบาทการนิเทศ

จากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา องค์ประกอบผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดนักวิชาการไทย และองค์ประกอบผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดนักวิชาการต่างประเทศ นำมาตั้งเคราะห์องค์ประกอบของบทบาทผู้นำทางวิชาการ มีองค์ประกอบ 5 บทบาท คือ 1) บทบาทผู้นำวิชาการ 2) บทบาทบริหารจัดการที่ดี 3) บทบาทมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร 4) บทบาทการนิเทศ และ 5) บทบาทการสร้างความคิดรวบยอด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามตัวแปรที่ศึกษา แสดงดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงออกถึงภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ บทบาทในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป รวมถึงการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยี เป็นผู้กำหนดทิศทาง เป็นนักจัดการองค์การ เป็นผู้แก้ปัญหา เป็นผู้สร้างแรงจูงใจ และที่สำคัญการเป็นผู้นำทางวิชาการจึงจะนำพาสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

1.1 บทบาทผู้นำวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการเป็นผู้มีความรู้ ความคิด ภูมิปัญญา และวิสัยทัศน์ มีทักษะ มีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันท่วงที ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มุ่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความรอบรู้ทางด้านการศึกษามีความรับผิดชอบแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ใช้นวัตกรรมทางการบริหาร คำนึงถึงมาตรฐานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาได้

1.2 บทบาทบริหารจัดการที่ดี หมายถึง ความสามารถในการนํากวางแผนและกำหนดนโยบายที่ดีเป็นผู้ตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการที่ดี มีความสามารถในการส่งเสริมให้ครูความร่วมมือในการปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ ทำหน้าที่ชี้แจง ทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน มีความรู้มีทักษะในการจัดสรรงบประมาณแบบโครงการ มีความรับผิดชอบและโน้มน้าวให้ครูปฏิบัติงานจนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนางานวิชาการเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถใช้ทรัพยากรบุคคล และวัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมบทบาทวิชาการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 บทบาทมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการพูด และการเขียนการใช้สื่อเพื่อการสื่อสารสามารถในการประชาสัมพันธ์ เป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน แล อดทน อดกลั้น เป็นนักพูดที่ดี มีความสามารถในการประสานงาน จูงใจให้คนร่วมกันทำงาน กล้าตัดสินใจมุ่งมั่นพัฒนาองค์กร

1.4 บทบาทการนิเทศ หมายถึง ความสามารถการดำเนินการที่เป็นระบบในการนิเทศ โดยความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศ หรือระหว่างเพื่อนครูด้วยกันในโรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนของครู ที่ส่งผลถึง การปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนรู้อของนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ครูในการนำผลประเมินการทำงานมาปรับปรุงการทำงานของตนเอง

1.5 บทบาทการสร้างความคิดรวบยอด หมายถึง ความสามารถในการมององค์การอย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อทำให้องค์การมีความสมบูรณ์ โดยการส่งเสริมให้ครูนำเป้าหมาย พันธกิจ ในการพัฒนางานบทบาทวิชาการของโรงเรียนไปใช้ในการปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ข้อมูลการประเมินผลนักเรียนในการกำหนดกลยุทธ์การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีความรู้ในนโยบาย การจัดการการศึกษาของชาติทุกระดับ และสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างสอดคล้องและเป็นรูปธรรม สามารถจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของการปฏิบัติงานและแก้ปัญหา

2. ผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่สามารถมีอิทธิพลชี้แนะและกระตุ้นให้ครูและบุคลากรดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีความรู้และความสามารถคิดค้น และริเริ่ม พัฒนาสิ่งใหม่เพื่อโรงเรียน โดยการนำความรู้ แนวคิด วิธีการ ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์กับคณะครูและนักเรียน มีพัฒนาผู้เรียน พัฒนาครูและพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

3. แนวทางการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อเสนอแนะในวิธีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ อันเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยวัดได้จากแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. หัวหน้างานวิชาการ หมายถึง ครูรับมอบหมายภาระงานด้านวิชาการจากผู้อำนวยการโรงเรียน ให้บริการและอำนวยความสะดวก ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนตามภาระงานด้านวิชาการให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีระบบ ช่วยควบคุมดูแล และกำกับติดตามการ

ปฏิบัติงาน ตาม โครงสร้างการบริหารงานกลุ่มงาน วิชาการให้ดำเนินไปอย่างมีระบบ ซึ่งเป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

5. ครูวิชาการ หมายถึง ครูรับมอบหมายภาระงานด้านวิชาการ ให้บริการและอำนวยความสะดวก ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนตามภาระงานด้านวิชาการตามภาระงานด้านวิชาการให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีระบบ ซึ่งเป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะด้านวิชาชีพ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งมีความสามารถในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายหรือตามแผนปฏิบัติการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

7. ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนการนิเทศและการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

8. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง ผู้บริหารงานฝ่ายนิเทศ วัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา และเป็นรองผู้บังคับบัญชาข้าราชการในเขตพื้นที่การศึกษารับผิดชอบ ในการปฏิบัติราชการของสำนักงานให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งอยู่ที่ 222/242 หมู่ 5 ตำบลลุมพินี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000 มีพื้นที่รับผิดชอบ 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางปะหัน อำเภอบ้านแพรก อำเภอภาชี อำเภอมหาราช อำเภอวังน้อยและอำเภออุทัย มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 181 โรง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สามารถนำแนวทางไปใช้ในการพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
2. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สามารถนำแนวทางไปใช้ในการพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สามารถนำแนวทางไปใช้ในการพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
4. ครูได้รับการส่งเสริมบทบาทวิชาการจากผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากขึ้น
5. นักเรียนได้รับการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพทางวิชาการ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น